

Mladi in dediščina na Solčavskem – pogled domačinke

Janja Slapnik

Julija Zupan in Petra Goljevšček, avtorici osrednjega prispevka v tem sklopu, omenita, da besedo tradicija na Solčavskem povezujemo z družinsko tradicijo in z načinom dela, ki so ga opravljali naši stari starši, in s tem se strinjam. Nekako so nas naučili, kako gledati na stvari, ki so jih naši predniki naredili, in preko tega se je oblikovalo mnenje o besedi tradicija. Tudi zame je dediščina pomembna, saj vpliva na podobo kraja in menim, da zaradi zavedanja svoje dediščine kraj ohranja neko pristnost na vseh področjih. Tudi na naši kmetiji imamo stare objekte, ki bi jih bilo treba obnoviti. Če finančna sredstva ne bi bila problem, sem prepričana, da bi se objekti – kot je recimo stara hiša – obnovili in bi ohranili podobo, kot jo imajo sedaj. Menim namreč, da smo od staršev in starih staršev prejeli oziroma povzeli zavedanje, kaj dediščina sploh je, in vzpostavili spoštljiv odnos do dediščine. Konec koncev so to z lastnimi rokami zgradili naši predniki. S tem, da se običaji in vrednote prenašajo na mlajše preko dela, se strinjam. Menim, da se veliko premalo pogovarjamo v družinskih krogih in med generacijami in da zaradi tega prenos tradicije, običajev poteka preko dela.

Tudi tempo, ki se živi v Solčavi, nam nekako pride pod kožo in mine lahko več let ali desetletij, ko se človek sploh ne vpraša, ali je zadovoljen s tem, kar počne. Kot je povedal eden izmed sogovornikov: »*Potem se pa navadiš.*«

Drži tudi, da se na solčavskih kmetijah nekako pričakuje, da bo otrok obdržal kmetijo in bo potek svojega življenja usmeril v to področje. Če tega ne bo naredil eden izmed otrok, bo pa drugi. To, da bi v Solčavi kakšna kmetija ostala zapuščena ali se prodala ali spremenila delovanje ob tem, da ima dediče, se mi zdi, da je v našem kraju nesprejemljivo. Tega širšega prepričanja se poskušam otresti, saj menim, da lahko človeka zanima tudi kakšno področje, ki ni povezano s kmetijstvom. Zdi se mi, da smo mladi vrženi v določena pričakovanja kraja in ljudi, potrebnega pa je veliko truda in vztrajnosti, da izraziš svoje mnenje. Ni vedno najbolje in najbolj smiselno to, kar so počeli naši predniki. Glede stavbne dediščine pa mislim, da je

prav, da se ohranja v slogu tradicije. Kot so povedali tudi drugi sogovorniki, si nekako ne predstavljam, da bi kdo vnesel v naše okolje neko stavbo, ki bi bila izven našega načina gradnje; spremenila bi celoten pogled na kraj, in to v negativnem pomenu. V večini bi mladi radi obnovili stare stavbe, vendar se zaradi pomanjkanja finančnih sredstev stare hiše včasih podirajo.

Določenim stavbam se s časom spremeni tudi namembnost, predvsem zaradi turizma, menim pa, da smo mladi vzgojeni na način, da vemo, kaj lahko vnesemo v kraj in kaj res ne spada v Solčavo. Tudi zaradi tega zavedanja se podoba kraja ne spreminja v veliki meri. Glede turizma je v kraju še marsikaj, kar je neizkoriščeno in bi lahko predstavili tudi turistom. Vendar se pojavlja vprašanje, ali si tega sploh želimo. V poletnih mesecih je v Solčavi več turistov, kot je prebivalcev kraja. Je res smiselno, da se vse prilagaja turistom? Upam, da toliko dihamo s krajem, da se zavedamo, do katere meje je primerno iti in kje je tista ločnica, ko nekaj res ne spada v kraj.

Večina mladih se nas v kraj rada vrača in mislim, da lahko del zaslug za to pripisemo tudi dediščini in celotni dinamiki življenja, v kakršno so nas vzgojili starši.